

Statsrådsberedningen
Kansliet för samordning av EU-frågor

Allmänna rådets möte den 19 mars 2024

Kommenterad dagordning

- 1. Godkännande av dagordningen**
- 2. (Ev.) A-punkter**

Ikke lagstiftande verksamhet

3. Förberedelse av Europeiska rådets möte 21–22 mars 2024: slutsatser

Diskussionspunkt

Förslagets innehåll

Rådet ska förbereda Europeiska rådets möte den 21–22 mars med utgångspunkt i ett utkast till slutsatser. I riktlinjerna till slutsatserna står Ukraina, säkerhet och försvar, situationen i Mellanöstern, utvidgningen, yttre förbindelser och övriga frågor. Under yttre förbindelser står Aleksej Navalnyj och Belarus. Under övriga frågor står migration, jordbruk, den europeiska terminen 2024 samt den strategiska agendan.

Förslag till svensk ståndpunkt

Förhandlingen av slutsatserna sker på Europeiska rådets möte och statsministern kommer att samråda med EU-nämnden inför detta.

Det är viktigt att Europeiska rådet fortsätter att hålla Ukraina högt på dagordningen och att EU fortsätter att stödja Ukraina politiskt, militärt, humanitärt och ekonomiskt. Regeringen understryker vikten av militärt stöd till Ukraina, inte minst att uppfylla löftet om en miljon granater (artilleriammunition) så snart som möjligt. Det är viktigt att snarast möjligt komma överens om att, inom ramen för Europeiska fredsfaciliteten, inrätta ett särskilt kuvert för stöd till Ukraina som utgår från Ukrainas behov av snabbt militärt stöd samt tillåter upphandling från tredjeland. Regeringen

verkar även för att nå en snabb lösning på hur avkastningen av de immobiliserade ryska centralbankstillgångarna ska komma Ukraina till del, utöver existerande finansiering i Ukrainafaciliteten. Regeringen är öppen för att analysera olika förslag från kommissionen på hur medlen kan överföras till Ukraina på ett sätt som svarar upp mot landets behov och önskemål. Vidare anser regeringen att det är viktigt med koordinering med andra partners, såsom G7-länderna.

Regeringen välkomnar initiativ som syftar till att stärka Europas försvarsindustri och göra den mer resilient, innovativ och konkurrenskraftig. På sikt kommer en stärkt försvarsindustri även att bidra till ett starkare stöd till Ukraina. Regeringen slår vakt om svensk försvarsindustris intressen, den transatlantiska länken och kompetensfördelningen mellan nationell nivå och EU-nivå.

Mot bakgrund av det säkerhetspolitiska läget och erfarenheterna från Rysslands invasionskrig i Ukraina anser regeringen att det är viktigt att stärka EU:s arbete med civil beredskap och krishantering. Regeringen stödjer således initiativ som ökar hela samhällets motståndskraft och beredskap utifrån ett allriskperspektiv.

Den humanitära situationen i Gaza fortsätter att förvärras med ett ofattbart mänskligt lidande och akut brist på mat och andra förnödenheter. Regeringen vill se en omedelbar humanitär vapenvila och förbättrat humanitärt tillträde. Alla kvarvarande personer i gisslan måste släppas, omedelbart och villkorslöst. Regeringen vidhåller Israels självklara rätt att försvara sig. Denna rätt måste utövas i enlighet med folkrätten, inklusive den internationella humanitära rätten. Omfattningen av krigföringens konsekvenser för civilbefolkningen i Gaza väcker allvarliga frågor. Regeringen, liksom EU, ser ingen annan väg framåt än en framförhandlad tvåstatslösning, där Israel och Palestina kan samexistera i fred och säkerhet.

Mot bakgrund av det säkerhetspolitiska läget ligger det i svenskt intresse att bibehålla EU-enigheten kring utvidgningen som ett centralt verktyg för att främja fred, säkerhet, stabilitet och välbefinnande i Europa. Det är viktigt att EU:s utvidgningsprocess är trovärdig och meritbaserad med fokus på grundläggande reformer, i synnerhet gällande rättsstatens principer. Regeringen välkomnar att Europeiska rådets beslut om utvidgningen från december 2023 följs upp. Regeringen betonar vikten av fortsatt EU-enighet till stöd för Ukrainas och Moldaviens väg mot EU-medlemskap. Regeringen stödjer Bosnien och Hercegovinas EU-närmande och stödjer beslut om att inleda anslutningsförhandlingar när kommissionen bedömer att nödvändiga villkor är uppfyllda.

Regeringen verkar även för att EU ska uppmärksamma det inrikespolitiska förtrycket i Ryssland. Mot denna bakgrund verkar regeringen för att rådet ska kunna fatta beslut om en ny sanktionsregim mot repressionen i landet samt att rådet ska sanktionslista ytterligare individer under EU:s globala sanktionsregim mot allvarliga kränkningar av och brott mot de mänskliga rättigheterna.

Det ligger i Sveriges intresse att den strategiska agendan för 2024–2029 och nästa kommission fokuserar på viktiga frågor för de närmaste åren, såsom stödet till Ukraina, säkerhet och försvar, hur EU förbereder sig för nästa utvidgning, konkurrenskraftsfrågor i bred mening, energi- och grön omställning, hantering av migrationen och bekämpning av gränsöverskridande organiserad brottslighet. EU:s arbete ska i alla delar bygga på tydliga krav på och efterlevnad av respekten för rättsstatens principer.

Regeringen delar EU-kommissionens utgångspunkt om vikten av att genomföra genomgripande förenklingar för jordbrukssektorn. Ett konkurrenskraftigt och lönsamt jordbruk är en grundförutsättning för tryggad livsmedelsförsörjning och för att nå EU:s miljö- och klimatmål.

Datum för tidigare behandling i riksdagen

Frågan (kommenterad dagordning) behandlades vid samråd med EU-nämnden den 16 mars 2024.

4. Europeiska planeringsterminen 2024

a) Syntesrapport

Diskussionspunkt

Förslagets innehåll

Den europeiska planeringsterminen för ekonomisk-politisk samordning 2024 inleddes den 21 november 2023 genom att kommissionen presenterade den årliga hållbara tillväxtöversikten som innehåller förslag till övergripande prioriteringar för den ekonomiska politiken och social- och sysselsättningspolitiken i EU det kommande året. Den årliga hållbara tillväxtöversikten har behandlats i flera rådsformationer och samråd med EU-nämnden har ägt rum inför respektive rådsmöte. Ordförandeskapet förväntas presentera en rapport som sammanfattar rådets hittillsvarande behandling av de olika delarna av årets europeiska planeringstermin.

Förslag till svensk ståndpunkt

Rapporten har ännu inte delgivits medlemsstaterna. Sverige välkomnar rapporten och behandlingen av terminen i de olika rådsformationerna.

b) Uppdaterad färdplan för planeringsterminen 2024

Informationspunkt

Förslagets innehåll

I december 2023 presenterade enligt praxis det dåvarande och det tillträdande ordförandeskapet en färdplan som beskriver de viktigaste åtgärderna för den europeiska planeringsterminen 2024. Färdplanen utgör en sorts planeringsöversikt av rådets, och dess förberedande instansers, behandling av de huvudsakliga delarna inom europeiska planeringsterminen 2023. En uppdaterad färdplan ska nu presenteras men har ännu inte delgivits medlemsstaterna.

c) Utkast till rekommendation om den ekonomiska politiken i euroområdet: överföring till Europeiska rådet

Informationspunkt

Förslagets innehåll

Utkastet till rekommendation till euroområdet kommer att tillställas Europeiska rådet för att sedan formellt godkännas av rådet. Endast euroländerna har rösträtt om rekommendationen.

Kommissionen publicerar årligen ett förslag på rådsrekommendation för euroområdets ekonomiska politik det kommande året. Årets rekommendation uppmanar euroländerna att föra en koordinerad finanspolitik som stöttar skuldållbarhet och hjälper ECB med att nå sitt inflationsmål. Samtidigt uppmanas länderna främja offentliga och privata investeringar. Medlemsstaterna bör vidare arbeta för en lönebildning som återställer löntagarnas köpkraft, utan att utmana konkurrenskraften i ekonomin.

Datum för tidigare behandling i riksdagen

Europeiska terminen har behandlats vid flertalet tillfällen under året i EU-nämnden inför möten i olika rådskonstellationer.

5. EU:s framtid

Diskussionspunkt

Förslagets innehåll

Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina har givit EU:s fortsatta utvidgning ny aktualitet och plats högt upp på den politiska dagordningen. För att en utvidgning ska kunna ske med bibehållen besluts- och problemlösningsförmåga behöver även EU genomföra anpassningar av institutioner, arbetssätt och politikområden. Diskussionerna i EU har visat att det finns ett behov av att anpassa institutionerna, vissa politikområden och EU:s offentligfinansiella åtagande, inklusive budgeten. Europeiska rådets slutsatser från december 2023 framhåller avsikten att anta en färdplan för interna reformer till sommaren 2024.

Den 12 mars 2024 väntas kommissionen presentera ett meddelande om effekterna av en utvidgning på olika politikområden.

Vid sidan av detta har Europaparlamentet, som ett led i uppföljningen av Framtidskonferensen, antagit ett betänkande med förslag på en rad fördragsändringar vilket har översänts till Europeiska rådet.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringens bedömning är att de anpassningar som kan behöva göras av EU:s institutionella system, med anledning av utvidgningen, kan och bör genomföras utan fördragsändringar. Regeringen är sedan tidigare öppen för att övergå till kvalificerad majoritet inom delar av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken för att säkra ett effektivt och ändamålsenligt beslutsfattande i en utvidgad union. Det gäller beslut om EU-positioner om mänskliga rättigheter i internationella fora, beslut om sanktioner och beslut om civila insatser.

Vidare avser regeringen att verka för att EU:s lagstiftningsarbete ska fokusera på områden där det finns ett tydligt mervärde av gemensam reglering, utifrån principerna om subsidiaritet och proportionalitet.

När det gäller kommissionens sammansättning är det regeringens uppfattning att det ligger i Sveriges intresse att hålla fast i uppfattningen om en kommissionär per land. Det är centralt för kommissionens legitimitet och för mindre länders insyn och inflytande. Utvidgningen kommer på sikt att också påverka EU:s politikområden och förutsätter reform av de mest budgetintensiva; jordbruks- och sammanhållningspolitiken. Det kan konstateras att det är en diskussion som kommer att föras inför och under

arbetet med EU:s nästa fleråriga budgetram.

Sverige ser i nuläget inte något behov av att sätta ett datum för när EU:s interna reformer ska vara genomförda. EU ska likväl vara redo när kandidatländerna är redo för fullvärdigt medlemskap.

Datum för tidigare behandling i riksdagen

Frågan behandlades senast vid samråd med EU-nämnden den 17 november 2023.

6. Övriga frågor

Informationspunkt

Förslagets innehåll

Polen kommer att ge en uppdatering om arbetet med att återupprätta rättsstatens principer i Polen. Spanien kommer att presentera ett dokument om sitt förslag från hösten 2023, om att lägga till språken katalanska, baskiska och galiciska i förordning nr 1 om EU:s officiella språk. Tyskland har anmält att de vill ta upp vikten av fria och rättvisa val i kandidatländer, samt uppfyllandet av Köpenhamnskriterierna, med anledning av kommande val i Georgien.

Datum för tidigare behandling i riksdagen

Rättsstatens principer i Polen behandlades senast vid samråd med EU-nämnden den 16 februari 2024 och vid Konstitutionsutskottets sammanträde den 13 februari 2024. Det spanska språkförslaget behandlades senast vid samråd med EU-nämnden den 8 december 2023. Val i Georgien har inte tidigare behandlats.